

‘Poëzie moet ontregelen? Dat doet het leven al genoeg’

In gesprek met dichter en vertaler Jean Pierre Rawie

 (<https://www.zin.nl/author/redactie/>) ZIN (<https://www.zin.nl/author/redactie/>)

Voor dichter en vertaler Jean Pierre Rawie (1951) maakt het niet veel uit of hij een oorspronkelijk vers schrijft, of er een vertaalt. In beide gevallen moet het een goed gedicht worden. In zijn nieuwste bundel vertalingen heeft hij over elk gedicht bovendien iets interessant te zeggen.

Je bent 70 geworden en komt met je opus magnum: *Een luchtbel in een vluchtige rivier*. Hebben beide aangelegenheden iets met elkaar te maken?

“Het plan een dergelijk boek te schrijven, bestond al enige tijd. Ik heb mij de *vleerpestophokking* van vorig jaar ten nutte gemaakt door er serieus werk van te maken. Dat ik tegen alle verwachting in de 70 heb gehaald, is een toevallige omstandigheid die mijn uitgeefster publicitair nuttig vond te vermelden. Op zichzelf is het geen belangwekkende, ‘sexy’ leeftijd. Als dichter kun je het beste jong sterven, anders moet je heel oud worden.”

Voor de bundel verzamelde je een groot aantal van je vertaalde gedichten en lichtte ze uitgebreid toe. Waarom? Moet poëzie niet voor zichzelf spreken?

“Zoals alles wat de moeite waard is, moet men ook voor poëzie moeite doen. Een gedicht moet wel voor zichzelf spreken, maar enkel gedichten uit vroeger eeuwen vergen enige toelichting. Bovendien is het leuk iets te leren

(<https://www.zin.nl/mijn-account/>) spreken, maar zeker gedichten uit vroeger eeuwen vergeen enige toetsing. Bovendien is het leuk iets te lezen over een gedicht dat je raakt. Mijn essaytjes behandelen ook jaal en zaor de nleup (https://www.zin.nl/winkelmand/) gedicht te maken hebben zoals politiek, geschiedenis, sproong opioions en polemische te zijlen" ew Skool Media in mijn mailbox.

Waar ligt voor jou de uitdaging in het vertalen van een gedicht? Is dat eigenlijk wel mogelijk gezien de vele beelden en verbeelding die poëzie zo kenmerken?

"Ik ben ervan overtuigd dat alle poëzie te vertalen is, alleen niet op elk moment. Een gedicht moet soms eeuwen wachten tot het zijn vertaler ontmoet, maar een gedicht heeft de tijd. Voor mij is er nauwelijks verschil tussen het schrijven van een oorspronkelijk vers en het maken van een vertaling; beide moeten een goed gedicht opleveren. Zoals ik in de bundel als enige regel citeer – van dichter en vertaler Dante Gabriel Rossetti: *A good poem should not be turned into a bad one.*"

Fotograaf: Bertin Steenwegen

Welk(e) gedicht(en) uit de bundel ligt/liggen je het meest na aan het hart? Waarom?

"Dat is een niet te beantwoorden vraag, evenals de veel gestelde vraag naar 'de favoriete dichter'. Zolang je met een gedicht of vertaling bezig bent, is dat wat je het meest aan het hart ligt. Ik heb in dit boek vertalingen opgenomen waarover iets interessants te zeggen viel; dat was mijn drijfveer, niet mijn persoonlijke voorkeur."

Wat beoog je precies met deze bundel? Of: wat hoop je?

"Achter in mijn originele bundels neem ik al decennialang vertalingen op met de bedoeling critici op het spoor te zetten van de traditie waarin ze mijn eigen werk zouden moeten lezen. Dat was meestal tevergeefs, en ik hoop dat ze er door deze uitgave iets meer van begrijpen – al koester ik op dit vlak geen grote illusies."

Wat is voor jou de functie van poëzie?

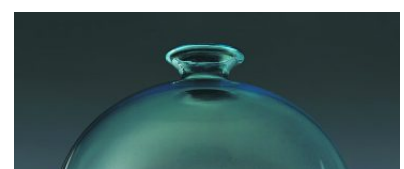
"*Poetry makes nothing happen*, zei Auden. Misschien niet, men houdt er een wereldoorlog niet mee tegen, maar poëzie kan troost bieden; dat zie je aan de vele versregels in rouwadvertenties – de soms povere kwaliteit daarvan is nu niet aan de orde. Voor mij persoonlijk is het schrijven van gedichten een mogelijkheid orde te scheppen in ons chaotische bestaan. Daarom heb ik ook zo'n hekel aan de modieuze kreet dat poëzie zou moeten 'ontregelen' – dat doet het leven al genoeg."

Hoe krijgen we meer mensen aan het lezen van poëzie?

"Dat weet ik niet, en ik weet ook niet of je mensen die er geen schik in hebben moet dwingen – als dat al zou kunnen – gedichten te lezen. De ontoegankelijkheid die poëzie al jaren kenmerkt, helpt in elk geval niet, evenmin als het boevenjargon van de recensenten: 'Let op het belang van het wit op de pagina' of: 'Dit gedicht verontrust en ontregelt'. Menigeen denkt: *Dat is veels te moeilijk voor mijn.*"

Kun je iets vertellen over de tentoonstelling voor het Huis van het boek die je samen maakte met kunstenaar Elisa Pesapane?

"Er was geen sprake van samenwerking. Elisa heeft, onafhankelijk van mij, een aantal gedichten gekozen die naar haar oordeel verwant waren

een aantal gedichten gekozen die naar haar oordeel verwantschap
 (https://www.zin.nl/mijn-account/) vertoonden met haar tekeningen. Het zijn goddank geen Melisstrans voor de nieuw (https://www.zin.nl/winkelmand/)

Naast interessant nieuws ontvang ik ook graag boeiende aanbiedingen van Zin en New Skool Media in mijn mailbox.

Alweer een nieuw project op stapel?

“Dit laatste boek is mijn eerste ‘echte’ boek, in die zin dat dit van de eerste tot de laatste bladzijde als boek geconcipieerd is. Alle andere uitgaven zijn verzamelingen – ‘bundelingen’, het woord zegt het reeds – van al bestaande gedichten, verhalen en bespiegelingen. Als er genoeg is verschijnt er weer een publicatie. Als God het wil.”

Lees & win

Rawie beweert dat elk gedicht te vertalen is, al duurt het soms lang vóór gedicht en vertaler elkaar vinden. Dat is niet erg: een gedicht heeft de tijd. Al vele decennia vertaalt Rawie even geestdriftig als begenadigd gedichten uit vroeger tijden, waarbij hij slechts één regel in acht neemt, die van Dante Gabriel Rossetti: *a good poem should not be turned into a bad one*. In *Een luchtbel in een vluchtige rivier* heeft Rawie voor het eerst een groot aantal van zijn vertalingen verzameld en voorzien van uitgebreide toelichtingen. Daarbij laat hij alles ter sprake komen wat hij relevant acht. Dat kan de omstandigheden betreffen waaronder de vertaling is ontstaan, maar ook weetjes over de oorspronkelijke dichter en de tijd waarin hij leefde, of over de vorm van het gedicht. *Een luchtbel in een vluchtige rivier* (Prometheus (<https://uitgeverijprometheus.nl/catalogus/een-luchtbel-in-een-vluchtige-rivier.html>), € 21,99) is een even belangwekkende als onmisbare bundel voor de echte poëziefhebber. We geven 5 bundels van Jean Pierre weg. **Winnaars hebben inmiddels bericht gekregen.**

Tentoonstelling ‘Poëzie in tekeningen’

Huis van het boek (<https://www.huisvanhetboek.nl/>) in Den Haag heropent met de tentoonstelling *Rawie en Pesapane. Poëzie in tekeningen*. Ter gelegenheid van de 70ste verjaardag van Jean Pierre Rawie maakte het museum een intieme expositie met de fascinerende en soms verontrustende tekeningen van Elisa Pesapane en de indringende gedichten van Jean Pierre Rawie over liefde en dood. Huis van het boek biedt met deze tentoonstelling inzicht in het maakproces van de bijzondere bibliofiele uitgave *Parallellen*: een boek dat gebaseerd is op de unieke samenwerking tussen dichter en kunstenaar. Op 14 en 17 juli verzorgt Elisa Pesapane vier zeer exclusieve

rondleidingen voor telkens vier personen in het museum.

Rawie en Pesapane. Poëzie in tekeningen, t/m 15 augustus 2021

Sponsored